

COMPROMISOS, COORDINACION, CAUSAS E DIALOGO CIVIL
CONTRA A POBREZA E POLA INCLUSIÓN SOCIAL

#PobrezaGalicia

AS PERSOAS PRIMEIRO

Propostas EAPN Galicia contra a pobreza e a exclusión social perante as Eleccións ao Parlamento de Galicia 2020

#PobrezaGalicia

O Parlamento de Galicia **aprobou por unanimidade** o 17 de outubro de 2017, Día Internacional para a Erradicación da Pobreza, unha Declaración Institucional¹ que dende as 140 organizacións integradas na Rede Europea contra a Pobreza e a Exclusión Social (EAPN Galicia) cremos que debe ser de obrigada defensa e cumprimento en calquera programa electoral.

Nesta mesma Declaración, as propias persoas en risco de pobreza e baixo lemas como «*As persoas primeiro*» ou «*Somos persoas, non expedientes*», resumen as nosas demandas en catro principios:

- Loitar contra as **causas** da pobreza e a desigualdade, moi lonxe do asistencialismo e asegurando a igualdade de dereitos e unha inclusión social activa baseada na garantía de ingresos;
- **Compromiso** en orzamentos e planificación a medio e longo prazo;
- **Coordinación** política e técnica entre as administracións e organizacións especializadas que reduza drasticamente a burocracia.
- **Diálogo Civil**. Recoñecemento lexislativo e marco estable de diálogo e financiamento do Terceiro Sector de Acción Social como alicerce do sistema público de servizos sociais.

Na emerxencia social do COVID19 as palabras xa non abundan

As eleccións ao Parlamento de Galicia celebráranse no marco da extrema emerxencia provocada pola pandemia do coronavirus. Unha emerxencia sanitaria que está sendo acompañada por unha emerxencia social que empobrecerá drasticamente a milleiros de galegas e galegos sen o compromiso político e orzamentario da Xunta de Galicia e dos concellos.

Con todo, esta crise está a supoñer a constatación da necesidade de aplicar con urxencia reclamacións históricas das organizacións e redes do Terceiro Sector como a **valoración dos coidados**, a **erradicación do lucro na loita contra a pobreza** ou na **atención ás persoas dependentes e colectivos vulnerables** ou mesmo a aprobación do **Ingreso Mínimo Vital**.

¹ <http://www.parlamento.gal/Actualidade/2465/declaracion-institucional-do-parlamento-de-galicia-con-motivo-do-dia-internacional-para-a-erradicacion-da-pobreza>

Temos unha **oportunidade única para evitar que a pobreza e a desigualdade se cronifiquen** e cumprir así co compromiso do estado español e da comunidade autónoma galega de cumprir coa Axenda 2030 e o Obxectivo de Desenvolvemento Sostible 1 que establece que no 2030 deben reducirse á metade a porcentaxe de persoas en pobreza,²

Propoñemos a todas as candidaturas ao Parlamento de Galicia que incorporen no seu programa electoral e de chegaren ao goberno da Xunta de Galicia se comprometan a implantar as seguintes medidas:

- 1. Blindar o orzamento da Renda de Inclusión Social de Galicia (RISGA)** asegurando a súa compatibilidade e subsidiariedade co **Ingreso Mínimo Vital** e o recoñecemento do **dereito subxectivo e incondicionado á supervivencia**. Especialmente en tres aspectos:
  - **Complementando ingresos** ata o limiar de pobreza relativa. De xeito urxente (como moi tarde na Lei de acompañamento de orzamentos 2021) naquelas familias con nenos, nenas ou persoas con dependencia, duplicando o complemento vivenda ou valorando os coidados.
  - **Aumentar cobertura** do Ingreso Mínimo Vital naquelas persoas non beneficiarias do mesmo *que vivan* en Galicia ou con factores agravantes de pobreza ou exclusión social (violencia machista, etnia, idade, discapacidade, territorial, etc.),
  - **Asegurar o dereito á inclusión sociolaboral** e a un acompañamento estable e profesionalizado dende os Servizos Sociais Comunitarios e as organizacións do Terceiro Sector Social, reforzando os tramos de inserción e transición ao emprego da Lei 10/2013 de Inclusión Social de Galicia.
- 2. Garantir o dereito a unha vivenda digna, axeitada e accesible**, priorizando no Plan de Vivenda 2021 a rehabilitación e o alugueiro social.
  - **Estratexia de erradicación do chabolismo e a infravivenda** en todo o territorio galego, na que se combinen medidas de realoxamento, acompañamento e apoio social ás familias durante todo o proceso.
  - Plena implantación do **Plan de Atención ás Persoas sen Fogar en Galicia 2019-2023**, Asegurar implicación de concellos e coordinación cos mesmos e coas organizacións de acción social con enfoque de dereitos. Facilitar o empadramento para as persoas en situación de senfogarismo,
  - **Loitar contra a exclusión residencial severa promovendo o acceso á 40.000 vivendas no 2023**. Financiando obras de rehabilitación e accesibilidade, facilitando o acceso en réxime de alugueiro social penalizando as vivendas baleiras ou perseguindo a infravivenda de alugueiro. Garantindo sempre a máxima protección para as persoas propietarias e inquilinas, polo que debe ir acompañada de medidas de prospección/mediación e acompañamento.
  - Habilitación dun parque municipal básico de vivenda para situacións de emerxencia e dun **recurso de transición por cada 10.000 habitantes** para situacións diversas de emerxencia (persoas sen fogar, vítimas de desafiuzamentos ou de violencia machista, persoas refuxiadas ou solicitantes de asilo, etc.),
  - Crear unha liña orzamentaria e procedemento de prevención de desafiuzamento que asegure o mantemento da vivenda ante a posibilidade da perda da mesma e sen agardar a que se produzan impagamentos e mesmo a execución.

² <http://eapn-galicia.com/reducir-a-pobreza-de-galicia-a-metade-no-2030/>

- Creación dun '**Plan RENOVE**' para a renovación de electrodomésticos en unidades familiares en situación de vulnerabilidade ou pobreza e duplicar o nivel de cobertura do **Programa de fomento de mellora da eficacia enerxética e sustentabilidade**, asegurando que tódalas familias en situación de vulnerabilidade ou pobreza poden acceder á maior contía da subvención (24.000€).
- 3. Sen excusas para reducir drasticamente a pobreza e a exclusión infantil e xuvenil**, aproveitando a oportunidade do Ingreso Mínimo Vital e apoiando especialmente as familias..
- Elaboración da **Lei Galega da Infancia**, mellorando o marco normativo sobre protección da infancia e que garanta todos os dereitos de nenas, nenos e adolescentes na nosa comunidade.
  - **Educación de 0 a 3 anos universal e gratuíta**, priorizando en orzamentos e atención profesional o seguimento individualizado das accións encamiñadas a combater a pobreza infantil. Ampliar o número de prazas das escolas infantís de 0 a 3 anos, duplicando a 1.000 o número de prazas de emerxencia social e adaptando ás circunstancias excepcionais de poboación refuxiada ou migrante.
  - Despregamento da **Rede Galega de Atención Temperá ao 100% da poboación galega** con acceso a recursos dotados dun mínimo de 3 profesionais e que dean resposta inmediata ás necesidades transitorias ou permanentes da infancia.
  - **Pacto Galego de Educación Inclusiva**. Dotando de recursos e, promovendo unha educación non segregadora con medidas e adaptacións para compensar as desigualdades sociais e que fomente o reforzo ao alumnado en situación ou risco de vulnerabilidade, a redución do abandono e o fracaso escolar e as medidas de compensación a familias con menores recursos físicos (libros, material escolar, comedor, etc.) ou dixitais.
  - Garantir o **dereito á saúde** en condicións de igualdade para tódalas persoas que viven en Galicia sen ningún tipo de discriminación e corrixindo as lagoas de desprotección que contén o RDL 7/2018 sobre o acceso universal ao Sistema Nacional de Salud.
  - Posta en marcha do Plan de Choque contra a pobreza en **familias Monoparentais**.
  - Garantir a dotación de **recursos específicos para infancia e mocidade con enfermidades mentais** ou a persoas na mesma situación e en exclusión residencial con fillas, fillos ou persoas dependentes a cargo. En especial co incremento de especialistas en pediatría, o desenvolvemento da especialidade de psiquiatría infantil e xuvenil ou creando centros ou vivendas específicas por provincia.
  - Asegurar o **interese superior do menor** por encima dos recursos do sistema de protección ante calquera situación de desamparo ou violencia.
  - Fortalecer os programas de apoio á **autonomía persoal e emancipación** para mozos e mozas que abandonen o sistema de protección e xustiza xuvenil.
  - **Ampliar a Tarxeta Benvida ata os 7 anos** para as familias con renda igual ou inferior a 22.000 euros e considerando con carácter especial ás familias monoparentais e numerosas.
  - Mellorar as condicións e ampliar ate os 18 anos a **prestación económica de pagamento único** por fillas e fillos en unidades familiares en situación de pobreza.
  - **Dedución do imposto sobre a renda (IRPF)** dun fillo ou filla ou persoa dependente a cargo reembolsable como subvención para familias con menos ingresos que non realizan a declaración da renda.
  - Asegurar que todas as persoas perceptoras de prestacións económicas reciban o **complemento anual de pago único de 206€** mentras no se produza o aumento do IPREM.

- Establecemento de medidas de **prevención da ludopatía** e regulación estrita dos centros de xogo (autonómica e municipal).

4. Erradicar o curtpracismo e a descoordinación institucional na acción política. Xeralizar a planificación e actuacións a medio e longo prazo, a estabilidade orzamentaria e a coordinación entre os tres axentes do sistema público de servizos sociais: Xunta, administración local (concellos e deputacións) e organizacións do Terceiro Sector de Acción Social con enfoque de dereitos. En especial na emerxencia actual e na reconstrución social tras a crise provocada polo COVID-19,

- **Impulso da Axenda Social de Galicia** con compromisos mínimos e medidas conxuntas de Xunta de Galicia, FEGAMP e EAPN Galicia.
- Creación dunha comisión mixta entre a Administración Autonómica e a FEGAMP para que, nos primeiros doce meses da nova lexislatura se estableza un acordo de **responsabilidades das competencias (autonómicas e locais)** e o seu correspondente financiamento.
- **Elaboración da Estratexia de Inclusión Social 2021-2025.** Establecendo obxectivos específicos e cuantificables de inclusión social e laboral dos grupos mais vulnerables, como mínimo dos establecidos no Artigo 3 da Lei 10/2013 de inclusión social de Galicia.

5. Por un emprego digno e inclusivo, asegurando o acompañamento estable e profesionalizado ás persoas con maiores dificultades de empregabilidade ou precariedade laboral.

- **Asegurar a non discriminación de organizacións do Terceiro Sector Social** Garantindo o mesmo trato que as empresas na Consellería de Economía, Empleo e Industria e redefinindo e simplificando as convocatorias de fomento do emprego.
- **Ampliación do modelo do “Programa de Posta a punto para o emprego”** a toda persoa en situación ou risco de pobreza ou exclusión social, asegurando implicación proactiva da Secretaría Xeral de Emprego no sector empresarial, con flexibilidade e axeitando a súa esixencia de resultados á extremadamente vulnerable situación das persoas e ao contexto socioeconómico.
- Simplificación e reforma da convocatoria dos **Programas de Cooperación** para asegurar inserción laboral en organizacións de acción social.
- Impulso **formación persoalizada e adaptada á demanda** do mercado de traballo para favorecer a inserción sociolaboral de persoas en risco de pobreza para novos nichos de Emprego: economía circular, coidados e dependencia, etcétera.
- Ampliar ao **7% a reserva de mercado da Xunta de Galicia** para empresas de inserción e centros especiais de emprego (sen ánimo de lucro). Elaborar plan incentivos á contratación por parte das administracións públicas.
- Diseñar actuacións específicas para mozos e mozas que abandonan o sistema educativo ou con dificultades para manterse no mesmo, ou de familias en situación de pobreza severa. Aproveitar o ‘Plan de Choque Por el Empleo Joven’ para xerar **escolas de segunda oportunidade**.
- Dar maiores competencias ás entidades do Terceiro Sector como **colaboradoras estables dos sistemas públicos de emprego** na potenciación da inserción laboral. Non duplicar esforzos, implantando un Sistema Integrado de Orientación Laboral e asegurando propostas compartidas entre áreas Emprego e Educación da Xunta de Galicia
- Definir unha liña de **cooperación entre o SPEG e as entidades de acción social** con servizo de orientación laboral acreditado polo mesmo para que poidan ser atendidas dende as mesmas as persoas beneficiarias de RISGA que se atopan no tramo de transición ao emprego.

- Fomento do emprego de calidade potenciando a creación de empresas e iniciativas de **economía social e solidaria** e a súa participación nos procesos de contratación pública.

6. Accesibilidade universal en infraestruturas e edificios públicos ou privados para asegurar a plena inclusión de todas as persoas, de acordo co establecido na Lei 10/2014 de accesibilidade.

- **Subordinar o investimento en obra pública da Xunta de Galicia** a este obxectivo. Promover actuacións que aseguren a liberdade para todas as persoas con mobilidade reducida e creación dunha partida económica específica (entre o 2% e o 5% de capital) en investimentos anuais para a eliminación de barreiras arquitectónicas.
- **Erradicar “limbo da dependencia”** mentres a Administración Xeral do Estado non cumpre coa súa responsabilidade. Incrementar recursos e servizos de promoción da autonomía persoal e atención á dependencia, potenciando a vida independente cos apoios necesarios.
- Incluír tamén a importancia da **accesibilidade cognitiva** (lectura fácil, pictogramas,...) para facilitar a comprensión daquelas persoas con máis dificultades.

7. Manter servizos básicos contra a exclusión territorial e a pobreza rural: sanitarios, sociais, educativos, transporte ou vivenda e erradicación da fenda dixital e de acceso ás novas tecnoloxías.

- Defensa dos servizos públicos de educación no medio rural, asegurando a primacía do dereito á educación das nenas e nenos e das súas familias, unha asignación optimizada de recursos educativos e unha educación que valorice os acenos identitarios do rural.
- Favorecer a **renovación da vivenda rural e a súa mobilización**, creando bolsas de alugueiro. En especial das de administracións públicas como Educación.
- Impulsar **servizos sociosanitarios itinerantes** entre concellos que garantan atención continuada e formación en conducción para posta en marcha de transporte periódico para asistencia a centros de saúde ou servizos sociais, así como a homologación de centros multiusos nos que se poda atender a varios colectivos e nos que as entidades de acción social podan levar a cabo intervencións.
- Fomentar na **contratación pública o emprego local digno**, por conta propia ou allea ou coa creación de cooperativas e empresas da economía social, e o consumo dos recursos do territorio: residencias, servizo axuda no fogar, comedores escolares, etcétera.
- Convocatoria específica de **inclusión social no eido rural** con cargo a fondos FEADER.
- Por en marcha medidas eficaces para posibilitar a **repopoación do medio rural**: acceso á terra, á vivenda, transporte, novas tecnoloxías, mantemento de servizos básicos, etc.

8. Lei ou Estratexia Galega contra a violencia machista, en especial á máis extrema (prostitución, trata, senfogarismo) e unha Lei Integral contra a Trata de mulleres e nenas con fins de explotación sexual.

- Creación dun recurso público de **atención e protección integral con equipos multidisciplinares que teñan en conta o estigma e a saúde mental de xeito prioritario**. Este recurso contará con programas especializados e específicos orientados á poboación máis vulnerable: menores, patoloxías dúais, etc.
- Aumento do número de **recursos residenciais** existentes para que podan acceder máis mulleres, incluíndo ás que, ademais da violencia machista, viven outras situacións de exclusión.
- Realización de campañas de sensibilización orientadas a **desalentar a demanda de comercio sexual e a condea social dos demandantes de prostitución** como instigadores de violencia machista extrema en especial na Radio Televisión de Galicia.

9. Plan galego de loita contra a soidade non desexada.

- Impulso do Programa Acompañamento, de voluntariado social de atención e acompañamento a persoas maiores, facendo especial fincapé na convivencia interxeracional entre a mocidade voluntaria e as persoas maiores en situación de soidade.
- Implantación dun programa piloto que permita xerar grupos de convivencia e apoio a nivel local e de barrio nas grandes urbes.

10. “Somos persoas, non expedientes” Redución drástica da burocracia extrema na relación coa cidadanía e as organizacións do Terceiro Sector Social.

- **Plan de Choque** no primeiro ano de lexislatura que implique como mínimo a resolución de todos os expedientes pendentes de resolución (RISGA, discapacidade, dependencia, etc.), dotando á administración dos medios ou persoal necesario.
- Impulsar vicepresidencia ou **departamento dependente da Presidencia da Xunta que asegure coordinación** entre todas aquelas áreas con implicación en servizos sociais (en especial nas de Emprego e Industria, Política Social, Vivenda, Sanidade ou Educación), harmonización de requisitos e interpretación da normativa dos departamentos de Intervención e sistematización da redución burocrática.
- Implantar sistema público e continuo de **transparencia e rendición de contas dos prazos de resolución e execución orzamentaria**, tanto pola Xunta de Galicia como por cada concello galego que permita avaliar a xestión política e técnica en base a información obxectiva.
- Establecer unha **única convocatoria de programas integrais a cargo do IRPF para toda a Xunta de Galicia** para asegurar impacto, plurianualidade e estabilidade así como simplificación burocrática e coherencia con convocatoria subvencións a entidades de iniciativa social para a atención ás persoas nos centros de inclusión e emerxencia social.
- A **Historia Social Única e o Informe Social de Inclusión (ISI)** como única ferramenta para calquera tipo de trámite de contido social con calquera departamento da Xunta de Galicia. Homologable co existente noutras CCAA e coa administración Xeral do Estado.
- Posta en marcha do **Concerto Social** plurianual nos servizos sociais.
- Garantir a **formación permanente, reglada e se acaso obrigatoria**, de profesionais da Administración Pública e do Terceiro Sector de Acción Social
- Establecer un **plan de mellora e aprendizaxe continuo en Servizos Sociais (autonómico e municipal)** coa inclusión dun protocolo de avaliación da calidade de atención e enquisas de satisfacción de usuarios.

11. Elaborar plan urxente de loita contra a fenda dixital en persoas e ONG. Considerando como unha necesidade básica o acceso ás novas tecnoloxías e internet das persoas ou familias en situación de vulnerabilidade, así como o fomento da alfabetización e competencias dixitais. **E asegurar que as organizacións do Terceiro Sector Social, como calquera outro sector produtivo, reciben o mesmo apoio da Xunta de Galicia** para a transición dixital.

12. Loita contra o discurso do odio, aporofobia e a desinformación.

- Impulso ás **Oficinas de Atención as Vítimas** como mínimo nos 7 principais xulgados galegos se se demostra a súa efectiva coordinación con concellos, xulgados, forzas de seguridade e organizacións de acción social especializadas.
- Fomentar a **participación das persoas en risco de pobreza ou exclusión**, e difundindo **discurso alternativo** de logros, situacións de autonomía e empoderamento das persoas e as súas problemáticas sociais, non illadas.
- Realizar actuacións de **formación e implicación da cidadanía na loita contra calquera tipo de prexuízo ou discurso do odio**. En especial alumnado e profesorado, persoal das administracións públicas organizacións de acción social e medios de comunicación.

Según o establecido na Declaración Institucional contra o Odio e a Aporofobia aprobada por unanimidade no Parlamento de Galicia no 2017.³

13. **Fomento do dialogo civil e Lei do Terceiro Sector de Acción Social**, Recoñecendo ás entidades do terceiro sector con enfoque de dereitos **o seu carácter non lucrativo** e recoñecida solvencia como parte do Sistema Público Galego de Servizos Sociais, regulando a súa participación política e técnica nos procesos de inclusión social, o seu financiamento estable e asociado a resultados e o sistema de interlocución coa administración pública e gobernanza coas redes que o articulan..
14. **Plan de rescate para o Terceiro Sector Social, recoñecendoo como axente esencial na reconstrución de Galicia tralo COVID19** e con apoio específico ás organizacións para enfrontar emerxencia sanitaria e social. Financiando gastos extraordinarios que eviten nun futuro inmediato a perda de servizos, programas e recursos de inclusión e asegurar liquidez inmediata ao mesmo nivel que o sector empresarial..
15. **Non admitir diferenzas entre “pobreza de aquí e de alá”**. Entendendo a cooperación para o desenvolvemento como unha política social pública mais baseada no desenvolvemento sustentable no enfoque feminista e na defensa dos dereitos humanos. Garantir un 0,2% dos orzamentos consolidados da Xunta de Galicia adicados á loita contra a pobreza en países empobrecidos. Sempre de xeito coordinado coas ONG de Desenvolvemento e coa implicación efectiva de organizacións de acción social.

---

³ <http://eapn-galicia.com/o-parlamento-de-galicia-aproba-por-unanimidade-unha-declaracion-institucional-contra-o-odio-e-a-intolerancia-as-persoas-en-pobreza-ou-exclusion/>